

ÄRENDE Förordnande enligt 15 § och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar

ANHÄNGIGGÖRANDE

I den regionala arbetsgruppen för bekämpning av smittsamma sjukdomar i Satakunta för att förebygga en infektion orsakad av coronavirus (Covid-19) samt utifrån uppgifter i offentligheten har det framkommit att det på Rauma Marine Constructions Oy:s varv har förekommit smittkluster av Covid-19.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande 1. Förordnande för Raumo stad att ordna hälsokontroller

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland ålägger med stöd av 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar Raumo stad att inom sitt verksamhetsområde ordna hälsokontroller för personer som vistats på arbetsplatser på varv som hör till Rauma Marine Constructions Oy jämte dotterbolag i Raumo stad för att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen Covid-19 som orsakas av SARS-CoV-2-viruset.

2. Förordnande för personer som vistas i varven att delta i hälsokontrollerna

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förpliktar med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar alla personer som vistats på arbetsplatser som hör till Rauma Marine Constructions Oy i Raumo stad att delta i den hälsokontroll som avses i punkt 1 och som ordnats av Raumo stad för att förhindra spridningen av den allmänfarliga smittsamma sjukdomen Covid-19 som orsakas av SARS-CoV-2-viruset.

Detta förordnande gäller alla anställda vid Rauma Marine Constructions Oy eller dess dotterbolag, anställda hos underleverantörer samt andra anställda som av andra orsaker vistas på varvsområdet på verksamhetsställen i Raumo stad.

Förordnandet är i kraft 13.10.2021–2.5.2022.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska statliga myndigheter och sakkunniginrättningar som avses i denna lag samt kommunerna och samkommunerna systematiskt bekämpa smittsamma sjukdomar och förbereda sig på störningar inom hälso- och sjukvården. De ska inom sitt verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar samordnar och övervakar regionförvaltningsverket bekämpningen av smittsamma sjukdomar i sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar också att samkommunerna för sjukvårdsdistrikten har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs i enlighet med bestämmelserna samt att nationella planer och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Regionförvaltningsverket ska ha en ansvarig läkare för smittsamma sjukdomar som står i tjänsteförhållande till verket.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i bekämpningen av smittsamma sjukdomar med sin medicinska expertis, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Sjukvårdsdistriktet bereder sig på bekämpning och vård av exceptionella epidemier samt sörjer för utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården samt hälso- och sjukvården i sitt område. Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska ha en ansvarig läkare för smittsamma sjukdomar som står i tjänsteförhållande till verket.

Samkommunerna för regionförvaltningsverket och sjukvårdsdistrikten inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket fattar administrativa beslut som föreskrivs i den här lagen genom att utnyttja samkommunens för sjukvårdsdistriktet, specialansvarsområdets och Institutet för hälsa och välfärds sakkännedom. Den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen för bekämpning av smittsamma sjukdomar ska genomföras så som föreskrivs i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) med beaktande också av verksamheten inom företagshälsovården och den privata hälso- och sjukvården.

Enligt 14 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunen anordna allmänna vaccinationer och hälsokontroller för att förebygga smittsamma sjukdomar. Det är frivilligt att delta i vaccinationer eller hälsokontroller.

Enligt 15 § i samma lag kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Det är frivilligt att delta i hälsokontrollen.

Hälsokontrollen görs av läkare eller under läkares uppsikt av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården med lämplig utbildning. Som en del av kontrollen kan nödvändiga prover tas och andra undersökningar utföras som inte medför betydande olägenhet för den som undersöks.

En arbetstagare har rätt att gå till hälsokontrollen eller undersökningen som avses i 1 momentet under arbetstid, om det inte utan svårighet är möjligt någon annan tid. Den tid som arbetstagaren av den regelbundna arbetstiden använder för syftet ovan räknas som arbetstid.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 §, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om obligatorisk hälsokontroll av en enskild person, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Utredning som begärdes i ärendet

Regionförvaltningsverket har begärt ett utlåtande av Satakunta sjukvårdsdistrikt och Raumo stad senast 11.10.2021 om förutsättningarna för tillämpning av 15 § och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Satakunta sjukvårdsdistrikt och Raumo stad har gett utlåtanden i ärendet. Dessutom deltog regionförvaltningsverket i ett nätverksmöte 13.10.2021, där Satakunta sjukvårdsdistrikt, Raumo stad, Institutet för hälsa och välfärd samt Rauma Marine Constructions Oy jämte underleverantörer diskuterade Covid-19-situationen på Raumo varv.

Utlåtande från Satakunta sjukvårdsdistrikt

För utlåtandet från Satakunta sjukvårdsdistrikt har sjukvårdsdistriktet begärt en utredning av överläkaren vid

infektionsenheten, den ansvariga läkaren för smittsamma sjukdomar vid Satakunta sjukvårdsdistrikt.

Satakunta sjukvårdsdistrikt konstaterar följande i det gemensamma utlåtandet om frågorna.

1. Satakunta sjukvårdsdistrikt anser att det är nödvändigt att föreskriva och anordna en hälsokontroll för personer som vistas på Rauma Marine Constructions Oy:s verksamhetsställen i Satakunta för att förhindra spridningen av Covid-19. Sjukdomen får inte ytterligare belasta den redan mycket belastade primärvården. För att stävja epidemin har man i Raumo genomfört målmedveten och omfattande provtagning i samarbete med Raumo hälsotjänster och läkarstationen Minerva. Det är viktigt att hälsovårdsmyndigheternas informationsutbyte i situationen är smidigt och sker i realtid. Ett gott samarbete med varvets ledning och personaladministration är nödvändigt i situationen. Den systematiska provtagningen ska fortsätta enligt de planer som avtalats vid epidemimötena.

2. Sjukvårdsdistriktet anser att deltagande i ovan nämnda provtagningar bör vara obligatoriskt. Regionförvaltningsverkets beslut i ärendet skulle sätta fart på verksamheten och ge rätt att kräva obligatorisk provtagning. Det finns ingen realistisk möjlighet till mer omfattande hälsokontroller. Provtagningen har nu skett som ovan beskrivet samarbete.

Efter att den akuta epidemisituationen har lugnat sig borde provtagningen ske via läkarstationen Minerva som erbjuder företagshälsovårdstjänster (sjukvårdsdistriktet bedömer att detta kommer att ta cirka 3 veckor, om det kan agera enligt planen). Det väsentliga är dock att resultaten utan dröjsmål förmedlas till smittskyddsmyndigheterna i Raumo stad som en del av den nödvändiga bekämpningen av en epidemi av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Ett sådant samarbete har redan överenskommit och varvet har velat förbinda sig till det.

3. Därefter har sjukvårdsdistriktet tillfrågats, om deltagande i denna hälsokontroll är nödvändigt för att förhindra spridningen av Covid-19. Dessutom har sjukvårdsdistriktet ombetts att framföra sin åsikt om tidsperiodens längd.

Som svar har Satakunta sjukvårdsdistrikt konstaterat att bedömningen påverkas av vaccinationssituationen i de anställdas hemländer, vilken i flera länder i Östeuropa är mycket dålig. Vaccinationstäckningen borde överskrida 80 procent. Vi är långt ifrån detta mål. När arbetarna byts ut ofta kan man genom vaccin som ges i Finland inte i någon större utsträckning påverka situationen. Därför föreslår sjukvårdsdistriktet att hälsokontrollerna, dvs. omfattande och förpliktande testning, fortsätter åtminstone fram till mars 2022.

4. Sjukvårdsdistriktet konstaterar att deltagande i hälsokontrollen är obligatoriskt på alla verksamhetsställen av Rauma Marine Constructions Oy och dess dotterbolag i Satakunta. Även om den nuvarande epidemin kan stävjas hotar en ny epidemi om omfattande provtagning inte genomförs även i fortsättningen.

Sjukvårdsdistriktet har dessutom ombetts att utreda:

1. Vilka åtgärder som tidigare använts på arbetsplatserna i fråga för att förhindra spridning av Covid-19 och hurdan effekt åtgärderna har haft i förebyggandet av smittspridningen.

Som svar på detta konstaterar sjukvårdsdistriktet att det våren 2021 konstaterades en omfattande epidemi på RMC-varvet och i underleverantörsföretag, vilken dock stävjades effektivt på cirka en månad genom målmedvetet arbete och mycket omfattande provtagning.

Under epidemin på varvet samlades snabbt en epidemiarbetsgrupp som bestod av ansvariga läkare för smittsamma sjukdomar både från sjukvårdsdistriktet och Raumo stad, smittspårare, ledningen för Raumo hälsotjänster, representanter för Rauma Marine Constructions Oy och dess underleverantörer, Raumo stad samt även representanter för regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd som inbjudna gäster. Situationen sköttes och följdes upp intensivt vid upprepade arbetsmöten, där man fattade linjebeslut och även utarbetade gemensamma meddelanden. Utredningen av epidemin fortskred snabbt och med tydliga steg.

Följande omfattande åtgärder vidtogs: omfattande testning, isolering och karantän. Varvet beslutade att produktionsutrymmena också skulle vara stängda i en kort tid för att klargöra situationen. Arbetstagarna, deras arbete, boende och rörlighet kohortades tydligare än tidigare. På varvet uppdaterades hela säkerhetsplanen

och informationen utökades på flera språk. Övervakad masktvång infördes på varvet. Kampanjen "Bara frisk till arbetet" lanserades. Raumo stad bar det största ansvaret för situationen. När epidemin hade hanterats var situationen på varvet länge god. Nya fall uppkom endast sporadiskt.

Det har överenskommit att bestämmelserna om inresa enligt lagen om smittsamma sjukdomar ska övervakas noggrant och att man i omfattande utsträckning ska ta 72 h tester av personer som kommer från rotationer innan de kommer till arbetet. Utöver inreseproven har situationen övervakats efter epidemin i våras med slumpmässiga tester varje vecka (40/vecka). Dessa har genomförts i samarbete med läkarcentralen Minerva med PCR-test.

När en ny epidemi konstaterades på varvsområdet i september, inleddes samma typ av verksamhetsmodell som på våren. Den här gången har man dock utnyttjat privat provtagning i större utsträckning. Så har man kunnat dela upp arbetsbördan en aning och effektivt ta prover. Dessutom betonas nu strävan efter aktiv vaccination.

2. Sjukvårdsdistriktet konstaterar att åtgärderna inte har varit tillräckliga. Den dåliga vaccinationstäckningen och det svåra smittläget i ursprungsländerna är av central betydelse. Ett annat problem är sannolikt också förfalskade vaccinintyg och i vissa länder även förfalskade vaccin. Det är viktigt att aktivt erbjuda vaccinationer, men det är svårt att kontrollera saken på grund av att arbetstagarna ofta byts ut.

Det grundläggande problemet är en komplicerad och svårhanterlig underleverantörskedja samt språk- och kulturskillnader som försvårar förankringen av verksamhetsmodellerna i praktiken. Trots att man noggrant kommit överens om verksamhetsmodellerna på ledningsnivå, förbinder sig en del av underleverantörerna inte till de överenskomna riktlinjerna. Bristen på lokala kontaktpersoner och arbetsledning är ett problem. Arbetstagarnas oro över sin utkomst är stor och de söker sig inte nödvändigtvis till testerna när symtomen skulle förutsätta det.

Ett centralt problem är tätt samboende och samtransporter, där smittan lätt sprids. Det är ett problem att personer i olika skeden av rotationen flyttar in i samma bostäder och att uppgifterna om

boendet inte alltid stämmer. Överenskommen differentiering och gradering fungerar inte nödvändigtvis.

När epidemin drar ut på tiden har hela befolkningens engagemang i försiktighetsåtgärder försämrats. Man har tröttnat på åtgärderna. Samtidigt som samhället har öppnats upp och till exempel den riksomfattande maskrekommendationen har lindrats, har det blivit svårare att fortsätta med försiktighetsåtgärderna på arbetsplatserna. Den långvariga goda situationen har sannolikt urholkat den överenskomna praxisen.

3. Sjukvårdsdistriktet konstaterar att de tillfälliga bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar samt intyg och tester som ska kontrolleras efter inresa enligt dess uppfattning genomförs i praktiken. Det har man åtminstone kommit överens om och detta har betonats ytterligare.

Förfalskade intyg kan i vissa fall vara ett problem. EU:s intyg anses vara det mest tillförlitliga. Det vore bra om man på arbetsplatserna fick samma digitala rätt att läsa intyg som vid gränsen (coronapass), men detta skulle kräva ny lagstiftning.

4. Sjukvårdsdistriktet berättar att enskilda karantän- och isoleringsöverträdelser har blivit kända. Några anmälningar har gjorts till polismyndigheterna. På våren lämnade en del av dem som ordinerats isolering eller karantän landet redan innan de ens kunde kontaktas. Det har också ryktats om att en del övergår till andra arbetsplatser, men enligt min uppfattning finns det inga tydliga bevis för detta.

5. Härnäst har sjukvårdsdistriktet tillfrågats om ett eventuellt förordnande av obligatoriska hälsokontroller till de aktuella arbetsplatserna står i rätt proportion och om detta uppfyller syftet med att förebygga spridningen av Covid-19. Här hänvisar sjukvårdsdistriktet till sitt svar i punkt 1. Dessutom anser sjukvårdsdistriktet att omfattande testning är nödvändig och att det är proportionerligt och nödvändigt att göra den obligatorisk och förtydliga verksamheten. Mer omfattande hälsokontroller kan dock inte genomföras i kommunerna. Vid genomförandet av testerna ska det finnas en möjlighet att samarbeta med den privata företagshälsovården.

6. Sjukvårdsdistriktet har nu tillfrågats, med vilka andra åtgärder det är möjligt att förebygga spridningen av smittor bland dem som arbetar på verksamhetsställena. Sjukvårdsdistriktet svarar att det skulle vara viktigt att inkludera ett krav på skydd från två vaccinationer i nätverksarbetarnas arbetsavtal, tillsammans med arbetsgivarens möjlighet att övervaka detta. Det rättsliga hindren för detta bör lösas. Ibrukttagandet av coronapasset på internationella arbetsplatser skulle vara utmärkt, men kräver ny lagstiftning.

Omfattande och systematisk testning tidigast 72 timmar efter inresan som villkor för tillträde till arbetsplatsen är nyckeln till att förbättra situationen, utöver förbättring av vaccinationstäckningen. Vi anser att det vore klokt att alla som kommer från rotationen skulle genomgå denna testning, också de vaccinerade, åtminstone om de bor i gemensam inkvartering. Trots att vaccinen ger ett gott skydd från en svår sjukdom, kan det förekomma smittor som enkelt sprids i tätt samboende. Detta har man redan beslutat att göra på varvet i Raumo. Man får alltså inte tillträde till arbetsplatsen utan 72 h-testet. Även vid lindriga symtom ska man alltid komma till testet snabbt och med låg tröskel.

Dessutom behövs regelbunden och tillräckligt omfattande slumpmässig testning för att upptäcka problemen i tid. Detta har redan gjorts, vilket har bidragit till upptäckten av den pågående epidemin. Detta genomförs i samarbete med en privat aktör.

Det är av yttersta vikt att ordna vaccinationer med låg tröskel, men detta i sig löser inte situationen, eftersom nya arbetstagare alltid kommer till arbetsplatsen.

7. Sjukvårdsdistriktet konstaterar att det i ärendet dessutom finns skäl att beakta att den offentliga hälso- och sjukvårdens resurser redan har pressats till det yttersta. Man ska särskilt satsa på att förebygga epidemier. Arbetsgivare som använder omfattande underleverantörskedjor ska vid behov åläggas ansvar för att anordna omfattande testning, och företagshälsovårdens andel i åtgärder som syftar till att förebygga epidemier bör ökas i övrigt. För att detta ska lyckas ska informationsutbytet mellan företagshälsovården och smittskyddsmyndigheterna vara snabbt för att bekämpa epidemin. Lagen om smittsamma sjukdomar ger rätt till detta.

Man strävar efter att avvärja epidemin på Raumo varv genom målmedvetet samarbete, och detta kommer sannolikt att lyckas under de närmaste veckorna om sjukvårdsdistriktet får agera enligt planen. Referenser för att lyckas i Satakunta är det lyckade avvärjandet av varvets epidemi på våren och till exempel den nyligen stävjade omfattande epidemin vid Harjavalta batterimaterialfabrik.

Det är inte möjligt att avvärja arbetsplatsepidemier om samarbetet med arbetsgivaren inte fungerar. Sjukvårdsdistriktet vill i synnerhet tacka Raumo stads smittskyddsansvariga och smittspårare för det hårda arbetet samt RMC:s ledning och personaladministration för ett gott samarbete.

Den omfattande epidemisituationen gäller knappast bara varvet i Raumo eller Åbo, utan motsvarande problem finns för sannolikt på flera internationella arbetsplatser där situationen inte utretts lika grundligt. Därför borde gemensamma spelregler implementeras på stora internationella arbetsplatser i större utsträckning.

Motsvarande epidemier kommer sannolikt att upprepas om vaccinationstäckningen inte ökar, testning ytterligare utvidgas och inresa i landet skärps. Det mest utmanade torde vara att påverka boendeförhållandena och upprätthålla iakttagandet av försiktighetsåtgärder och användningen av mask medan försiktighetsåtgärderna småningom minskar i samhället.

Raumo stads utlåtande

Raumo stads social- och hälsovårdsutskott behandlade begäran om utlåtande gällande Rauma Marine Constructions Oy 12.10.2021. Raumo social- och hälsovårdsutskott har beslutat att anteckna det utlåtande som den ledande överläkaren utarbetat som delfått och skicka sitt beslut till stadsstyrelsen i Raumo för kännedom.

Som svar på begäran om utlåtande från Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland konstaterar Raumo stad följande om uppfyllandet av 15 § och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Som hälsokontroller har omfattande Covid-19-provtagningar genomförts i Raumo både via Raumo hälsotjänster och läkarstationen Minerva i samarbete med RMC. Fortsättningsplanen för att hantera Covid-19-klustret har utarbetats under gemensamma förhandlingar, där representanterna har varit från Raumo hälsotjänster,

infektionsenheten vid Satakunta centralsjukhus, RMC och Institutet för hälsa och välfärd. Utöver de redan planerade interventionerna är det inte nödvändigt att ordna nya hälsokontroller. Om separata hälsokontroller ändå ordnas, bör det vara obligatoriskt för arbetstagaren att delta. Företagshälsovården bör ha en betydande roll i hälsokontrollerna, konstaterar Raumo stad.

Det är svårt att bedöma den tidsperiod under vilken hälsokontroller behövs, konstaterar Raumo stad. Om man antar att vaccinationstäckningen bland arbetstagarna skulle fås upp till 80 procent, skulle kanske år 2021 vara en lämplig tidsperiod. Om vaccinationer inte tas emot eller äktheten av vaccinationsintygen inte kan säkerställas, förlängs tidsperioden tills vaccinationstäckningen i arbetstagarnas ursprungsländer är på målnivån. Raumo stad anser att det är nödvändigt att delta i hälsokontrollerna på alla Rauma Marine Constructions Oy:s verksamhetsställen i Raumo, om det kan bekräftas att Covid-19-positiva arbetstagare arbetar på olika verksamhetsställen.

Dessutom konstaterar Raumo stad att det på RMC-varvet våren 2021 förekom en omfattande Covid-19-epidemi: över 300 Covid-19-positiva. Regionförvaltningsverket deltog då i åtgärderna för att bekämpa epidemin. De genomförda åtgärderna omfattade bland annat mycket omfattande Covid-19-tester, isoleringar och karantäner. Arbetstagarna och arbetet kohortades tydligare än tidigare. Information om skyddsutrustning, säkerhetsavstånd och hygien gavs också på andra språk än finska. Cheferna övervakade bland annat användningen av skydd. Samarbetet med infektionsenheten på Satakunta centralsjukhus, RMC:s ledning, Raumo stads ledning, Institutet för hälsa och välfärd samt regionförvaltningsverket var intensivt. Man kom också överens om informeringen under samarbetsmöten. RMC preciserade sin "Bara frisk till arbetet"-policy. När den egentliga varvsepidemin avtog ökade RMC testningen av Covid-19 betydligt. RMC övervakade också noggrannare än tidigare att inresande hade bevis på test som tagits vid gränsen, intyg om tillfrisknande från Covid-19 eller vaccinationer enligt de finländska myndigheternas anvisningar.

Som svar på frågan varför åtgärderna inte var tillräckliga konstaterar Raumo stad att man endast kan gissa. Om åtgärderna har genomförts på det sätt som beskrivs ovan borde den nuvarande omfattande epidemin inte vara möjlig. Raumo stads uppfattning är

att vaccinationstäckningen inte har varit tillräcklig. Eventuella intyg från utlandet har inte varit tillförlitliga. Eventuellt har även kohorterna vittrat sönder. Den största exponeringsfaktorn är dock samboende, eftersom två vacciner inte helt skyddar mot smitta eller förhindrar spridningen av smittan. Samtransporter, gemensamma måltider och liknande bidrar också till spridningen av smittor. Rotationen av arbetstagare medför alltid nya arbetstagare på varvet.

Det splittrade företagshälsovården och bristande koordineringen förhindrar effektiv hälsoverksamhet på varvet. Covid-19 som smittar från ytor är knappast en betydande smittospridare om städningen sköts enligt anvisningarna. Raumo stad konstaterar att den inte har orsak att misstänka att de tillfälliga bestämmelserna om inresa till landet i lagen om smittsamma sjukdomar inte uppfylls. Enstaka isolerings- och karantänöverträdelser har uppgetts, men man hör många historier ute på stan, konstaterar Raumo stad i sitt utlåtande. Några anmälningar har gjorts till polismyndigheterna. När det gäller frågan om huruvida förordnandet av eventuella obligatoriska hälsokontroller på arbetsplatserna i fråga är proportionerligt och uppfyller syftet med att förebygga spridningen av Covid-19-infektioner, hänvisar staden till punkt 1 i sitt utlåtande. I svaret på denna punkt uppger staden flera åtgärder som vidtagits för att förebygga smitta. Staden konstaterar dock i punkt 2 att den nuvarande omfattande epidemin inte borde vara möjlig om åtgärderna skulle ha genomförts på det sätt som beskrivs i punkt 1.

Det skulle vara av hjälp att kontrollera och kräva vaccinationsskydd, men detta kräver ändring av lagen i Finland. Coronapasset skulle också hjälpa, men det finns ännu ingen lagstiftning om detta i Finland. Bättre samordning av företagshälsovården eller krav på en (samordnande) företagshälsovård i företaget skulle vara till nytta med tanke på smittor och arbets säkerhet. Arbetstagarnas närmaste chefer bör leda arbetet lokalt och inte från utlandet. Raumo stad svarar att resurserna av den offentliga hälso- och sjukvården är belastade vid så här omfattande och utdragna epidemier.

Satakunta sjukvårdsdistrikts regionala arbetsgrupp för bekämpning av smittsamma sjukdomar 8.10.2021

Enligt det möte som Satakunta sjukvårdsdistrikts regionala arbetsgrupp för bekämpning av smittsamma sjukdomar höll 8.10.2021 är incidensen i Satakunta 214,3 / 100 000 invånare /

14 dygn 8.10.2021. Incidensen i Satakunta är den näst högsta i Finland. Bland kommunerna i Satakunta är incidensen högst i Raumo, 635,2 / 100 000 invånare / 14 dygn. Bland kommunerna i Satakunta är incidensen näst högst i dess största stad Björneborg, 144,6. Andelen positiva prov i hela Satakunta är 6,9 procent, medan det i Raumo är 9,5 procent (jämfört med till exempel 8,5 procent i Björneborg). Det absoluta antalet fall var 260 vecka 39 (177 fall vecka 38). Under vecka 39 hade 43 procent (111 fall) blivit smittade på arbetsplatsen. Smittorna från arbetsplatserna fördelas så att det på RMC-varvet i Raumo förekom 103 infektioner, på arbetsplatsen vid Harjavalta batterifabrik och hos underleverantörer 2 infektioner, på varvet i Helsingfors 4 infektioner och dessutom enstaka infektioner inom olika branscher. Vecka 39 var alltså sammanlagt 39,6 procent av smittorna i Satakunta från RMC-varvet i Raumo. Under mötet 8.10.2021 berättade sjukvårdsdistriktet dessutom att epidemin på varvet i Raumo fortfarande är aktiv. Fram till 8.10.2021 har där konstaterats 201 fall. Cirka 450 arbetstagare är i karantän. Av de insjuknade är 90 procent gästarbetare (180/201 insjuknade). Dessutom har bland annat ett utländskt underleverantörsföretag med 26 anställda upptäckts, där 14 har testats och 9 varit Covid-19-positiva. Arbetstagarna har arbetat i stor utsträckning i trappor och längs med gångbanor. Det har varit svårt att kontakta dem, så alla har placerats i karantän och avlägsnats från arbetsplatsen. På varvet har man redan efter den föregående epidemin tagit PCR-test från alla arbetstagare i rotation 72 timmar efter inresan, och de har inte fått komma till arbetet förrän de kunnat uppvisa ett negativt testresultat. Detta har också gällt personer med ett vaccinintyg. För att stävja epidemin har man också aktivt strävat efter att förbättra vaccinationstäckningen. Dessutom har användningen av masker betonats och rekommenderats starkt. Hygienåtgärder, pauser m.m. har kontrollerats. Information delas ut på de språk som används och med videor. Sjukvårdsdistriktet konstaterar att hälsosäkerhetsplanen i sin helhet är bra, men att det fortfarande finns några problem med dess förankring. Även den aktiva provtagningen och omfattande screening fortsätter tills epidemin är under kontroll. På varvet planeras motsvarande praxis som på varvet i Åbo: företag i nätverket förpliktas att se till att de som arbetar på varvet är vaccinerade. Det råder dock juridisk oklarhet i ärendet, konstaterar Satakunta sjukvårdsdistrikt.

I och med epidemierna har det på stora arbetsplatser som sysselsätter gästarbetare i Satakunta blivit aktuellt att fundera på hur

man kan förbättra coronasäkerheten på internationella arbetsplatser. Det önskas tydlighet i tolkningen av lagen och hur arbetstagaren kan kräva vaccinationsintyg. Förhoppningen är också att införa digital kontroll av coronapasset, i synnerhet på internationella arbetsplatser. Detta kräver dock förberedelser. Också internationella anvisningar skulle behövas via arbetsgivaren för upprepade coronatest som genomförs av företagshälsovården. Det räcker inte att endast testa inresande. Situationen i Satakunta är svår, så det är viktigt att fortsätta använda masker och iaktta andra försiktighetsåtgärder. Också vaccinationstäckningen borde bli högre om epidemisituationen förvärras. När epidemisituationen förvärrats har behovet av sjukhusvård i Satakunta ökat tydligt: det finns patienter både på vårdavdelningen och på intensivvården. Utifrån en helhetsbedömning är Satakunta fortfarande i spridningsfasen.

Likabehandling i olika sjukvårdsdistrikt

Verksamhetsområdet för Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland omfattar två sjukvårdsdistrikt, Egentliga Finland och Satakunta. Enligt 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska regionförvaltningsverket samordna och övervaka bekämpningen av smittsamma sjukdomar i sitt område. 6 § i grundlagen förutsätter likabehandling av människor i likadana situationer. Därför är det nödvändigt att jämföra situationerna i Satakunta och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt med varandra.

De motsvarande siffrorna i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt är följande: Egentliga Finland befinner sig i spridningsfasen. Enligt situationen 12.10.2021 är antalet infektioner 147,9 / 100 000 invånare / 14 dygn. Andelen positiva prov är 7,4 procent. Sjukhus- och intensivvården har börjat öka. De största smittkällorna i Egentliga Finland har varit samma hushåll, den närmaste kretsen och arbetsplatsen (inte social- och hälsovården eller fostran och undervisning). Sammanlagt har 66 fall av arbetsplatssmitta registrerats vecka 39 och vecka 40 sammanlagt 42 fall. Egentliga Finland har ett problem som motsvarar Satakuntas i och med att smittor från arbetsplatsen koncentreras allra mest till gästarbetare som arbetar på varvet i Åbo. Därför har Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt och Åbo stad 11.10.2021 starkt understött förordnandet av obligatoriska hälsokontroller till varvet.

När man jämför situationen i Satakunta sjukvårdsdistrikt med situationen i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt kan man konstatera att antalet infektioner i Raumo stad, med betydligt mindre befolkning än Åbo, är mer än dubbelt så stor bland gästarbetare på varvet som i Åbo. Enligt uppgifter från 31.12.2020 har Raumo 39 040 invånare, medan Åbo vid motsvarande tidpunkt hade 194 391 invånare. Regionförvaltningsverket konstaterar att det absoluta och relativa antalet smittor på varven i förhållande till befolkningen i de kommuner där de är belägna skvallrar om en betydligt allvarigare situation på RMC-varvet i Raumo än på Meyer-varvet i Åbo. Av de uppgifter som erhållits framgår också att planerna för att förebygga smitta har varit grundliga och bra, men genomförandet av dem har misslyckats på ett sådant sätt att smittorna har spridits avsevärt vid RMC-varvet i Raumo. Även belastningen i sjukvårdsdistriktet har enligt de erhållna uppgifterna ökat så att vårdavdelningen på Satakunta centralsjukhus har 8 coronapatienter och intensivvården 3 patienter. Platserna på intensivvården är fulla på sjukhuset, konstaterar Esa Rintala, ansvarig läkare för infektionssjukdomar vid Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, så Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt förbereder sig på att ta emot patienter från Satakunta (Turun Sanomat 13.10.2021). Motsvarande siffror i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt 12.10.2021 var sammanlagt 7 patienter inom intensivvården och 11 patienter på avdelningen. Jämfört med invånarantalet i landskapen är Covid-19-belastningen inom den specialiserade sjukvården betydligt större i Satakunta än i Egentliga Finland.

Enligt Statistikcentralen hade Egentliga Finland 481 403 invånare 31.12.2020, medan Satakunta hade 215 416 invånare. Covid-19-vårdbelastningen i Satakunta sjukvårdsdistrikt är således betydligt större i förhållande till befolkningens mängd än i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har dock i den regionala koordinationsgruppen 12.10.2021 ansett att dess situation är så oroväckande med det nuvarande antalet Covid-19-patienter att den kan hota andra patienters tillgång till vård.

Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är Covid-19-situationen på Rauma Marine Constructions Oy-varvet i Raumo väsentligen sämre och förutsätter i enlighet med proportionalitetsprincipen och principen för ändamålsbundenhet i 6 § i förvaltningslagen åtminstone samma åtgärder som förordnats för varvet Meyer Turku Oy i Åbo genom regionförvaltningsverkets beslut 12.10.2021

LSAVI/11075/2021. Genom detta beslut ålades Åbo och St. Karins stad att på Meyer Turku Oy:s verksamhetsställen i Åbo och St. Karins ordna obligatoriska hälsokontroller med stöd av 15 § och 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar för perioden 13.10.2021- 2.5.2022.

Regionförvaltningsverkets sammandrag

Många arbetsrelaterade infektioner har spårats till verksamhetsställen av Rauma Marine Constructions Oy i Satakunta. Enligt 15 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen, om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Regionförvaltningsverket konstaterar att det för att förhindra spridningen av Covid-19-infektioner är nödvändigt att ålägga Raumo stad att anordna hälsokontroller för personer som vistas på verksamhetsställen av Rauma Marine Constructions Oy i Raumo stad utifrån ovan nämnda uppgifter. Andra åtgärder har inte varit tillräckliga. Det har observerats ett avsevärt antal smittor på företagens verksamhetsställen i Satakunta. För att förhindra spridning av infektioner är det nödvändigt att säkerställa att de som vistas på företagens verksamhetsställe inte orsakar Covid-19-smittor.

Enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan regionförvaltningsverket besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som avses i 14 och 15 § om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Beslutet kan riktas till en enskild person eller till flera personer. Regionförvaltningsverket konstaterar att det för att hindra spridningen av covid-19-smittor är nödvändigt att förordna att det är obligatoriskt att genomgå hälsokontroll på arbetsplatserna ovan. Utlåtandena förordar obligatoriska hälsokontroller. Av utlåtandena framgår att redan gjorda hälsokontroller och andra åtgärder för att förebygga covid-19-smitta inte har varit tillräckligt effektiva för att hindra smittor. I Satakuntaområdet har mycket smittor uppdagats i Rauma Marine Constructions Oy:s driftställen och som fortsatt smittspridning från dem. För att förebygga dem är det nödvändigt att bryta smittkedjorna där de tydligast kan upptäckas och brytas genom förebyggande åtgärder som obligatoriska hälsokontroller. Därför

anser regionförvaltningsverket att ett förordnande om obligatorisk hälsokontroll i enlighet med 6 § i förvaltningslagen enligt fakta som beskrivs i det här beslutet står i rätt proportion till det eftersträvade syftet att förebygga covid-19-smittor.

Vid prövningen av åtgärderna har man dessutom beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Anordnandet av hälsokontroller och deltagande i dessa begränsar näringsidkandet och verksamheten av arbetstagare vid Rauma Marine Constructions Oy jämte dotterbolag samt arbetstagare som vistas på dess område. 18 § i grundlagen tryggar näringsfrihet, 7 § personlig frihet, integritet och säkerhet samt 10 § skydd för privatlivet. Begränsningen grundar sig på 15 § och 16 § och har gjorts med beaktande av så små begränsningar som möjligt i enlighet med 6 § i förvaltningslagen för att förhindra att smittor sprids, med vilka man dock kan åstadkomma en minskning av smittor och jämlik behandling i olika landskap enligt 6 § i grundlagen. Med det här beslutet begränsas verksamheten endast till den del det är nödvändigt med tanke på att det epidemiologiska läget är accelererande och osäkert.

Det har förekommit Covid-19-infektioner bland personal som kommer från utlandet. Smittor förekommer regelbundet i rotationen av ny personal på varvet i Finland och då den föregående personalen lämnar Finland för att bege sig till en annan arbetsplats utomlands. Utifrån erhållen information iakttas tre månaders perioder i rotationen av personal som kommer från utlandet. Beslutet har fattats för att omfatta två rotationer. Då kan man konstatera hur hälsokontrollerna påverkar förebyggandet av smittor.

I enlighet med det som konstateras ovan är detta förordnande nödvändigt för att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom i Satakunta kommuners områden i den omfattning och under den tidsperiod som anges i detta beslut. I beslutsfattandet har man beaktat att begränsningarna i enlighet med sjukvårdsdistriktets expertbedömning riktas till kända smittkällor, till vilka regionförvaltningsverket har behörighet och som har väsentlig betydelse för smittsituationen i området. Utifrån erhållen information är bestämmelsen om att ordna och delta i obligatoriska hälsokontroller nödvändig för att förhindra spridningen av Covid-19.

Regionförvaltningsverket anser på ovan nämnda grunder att det är nödvändigt att ordna hälsokontroller för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom på arbetsplatser av Rauma Marine Constructions Oy jämte dess dotterbolag i Raumo stad. Det är nödvändigt att föreskriva att det är obligatoriskt att delta i denna hälsokontroll.

Beslutet gäller till och med 2.5.2022 för att personalen som vistas på arbetsplatser av Rauma Marine Constructions Oy och dess dotterbolag i Raumo stad kan genomgå hälsokontrollerna med beaktande av personalrotationen i tre månaders arbetsperioder.

Styrning

Om en person som med stöd av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar har förordnats delta i hälsokontroll, men inte iakttar denna skyldighet kan den läkare i kommunen eller sjukvårdsdistriktet som ansvarar för smittsamma sjukdomar begära handräckning av polisen med stöd av 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Kommunernas hälsomyndigheter ska beakta gällande lagstiftning, lokala förhållanden och tillgängliga resurser för att organisera hälsokontrollerna så att verkställandet av det här beslutet inte äventyrar ordnandet av de övriga hälso- och sjukvårdstjänsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Finlands grundlag (731/1999) 6–7 §, 10 §, 18 §

Förvaltningslagen (434/2003) 6 §, 34 §

Lagen om smittsamma sjukdomar 1 §, 6 §, 8 §, 14–16 §, 89 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov direktör Heikki Mäki, tfn 0295 018 094.

Överdirektör

Leena Räsänen

Direktör

Heikki Mäki

Beslutet är elektroniskt undertecknat.

BILAGA Besvärsanvisning

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 12 november 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande publicerades på regionförvaltningsverkets webbplats.

Distribution Rauma Marine Constructions Oy (bevislig delgivning)

Raumo stad (bevislig delgivning)

Satakunta sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet (bevislig delgivning)

Kommunerna och samkommunerna i Satakunta sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverket i Satakunta

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Prestationsavgift

Avgiftsfritt beslut